

УДК 658:330.341.1

Наталія Мариненко

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СИСТЕМА ВНУТРІШНІХ РЕГУЛЯТОРІВ АДАПТИВНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Nataliia Marynenko

INTERNAL REGULATORS OF INDUSTRIAL ENTERPRISES ADAPTIVE DEVELOPMENT

Заходи щодо регулювання розвитку підприємства, сформовані на основі традиційних методів, виявляються неефективними й неактуальними через неврахування зовнішніх впливів та внутрішніх причинно-наслідкових зв'язків і реакцій, що відбуваються у внутрішньому та зовнішньому середовищах підприємства. Тому необхідним є розроблення методів регулювання адаптивного розвитку промислового підприємства.

Для забезпечення конкурентоспроможності і економічної безпеки національної економіки і окремих господарюючих суб'єктів у дослідженні [1] автор наголошує на необхідності активізувати інноваційний розвиток. Інноваційний розвиток машинобудівних підприємств є комплексним поняттям, яке характеризують: кількість і рівень економічної ефективності впровадження на машинобудівному підприємстві інновацій; потенціал машинобудівного підприємства щодо розроблення і впровадження інновацій; готовність персоналу машинобудівного підприємства до змін.

У роботі [2] автор відзначає, що найбільш актуальними проблемами оцінювання та регулювання розвитку машинобудівних підприємств є: невідповідність кадрового складу фахівців, які залучені до реалізації інновацій, фактичним потребам; неготовність працівників машинобудівного підприємства до змін; наявність негативного досвіду щодо реалізації інновацій у минулому; нестача коштів та інших засобів для якісної реалізації контролюючих і регулюючих заходів; нерозвиненість ринкової інфраструктури; недосконалість правової бази; невідповідність діючої організаційної структури управління підприємством його цілям й обраній стратегії інноваційного розвитку; нечіткість та невідповідність системи цілей машинобудівного підприємства системі цілей інноваційного розвитку.

Для регулювання гнучкості машинобудівного підприємства при адаптації до зовнішнього середовища пропонуємо використовувати наступну систему внутрішніх регуляторів:

1. Кадровий регулятор:

$$R_l = L_{con} \times L_{cv} \times L_{sal},$$

де L_{con} – коефіцієнт поточності кадрів; L_{cv} – коефіцієнт кваліфікації працівників; L_{sal} – середній темп росту заробітної плати працівників на досліджуваному підприємстві.

Коефіцієнт поточності кадрів L_{con} розраховують за формулою:

$$L_{con} = \frac{K_w}{K_t},$$

де K_w – кількість працівників на підприємстві протягом досліджуваного періоду; K_t – загальна кількість працівників.

2. Виробничий регулятор:

$$R_{prod} = \frac{F_{car}}{F_{max}},$$

де F_{car} – задіяні виробничі фонди у виробничому процесі; F_{max} – максимальна виробнича потужність досліджуваного підприємства.

3. Регулятор продажів:

$$R_{st} = \frac{V_{real}^f}{V_{real}^p},$$

де V_{real}^f – фактичний обсяг продажів; V_{real}^p – плановий обсяг продажів.

4. Фінансовий регулятор:

$$R_{fin} = \frac{M_f}{M_p},$$

де M_f – фактичний грошовий потік; M_p – плановий грошовий потік.

5. Маркетинговий регулятор:

$$R_{mar} = \frac{V_{mar}^f}{V_{mar}^p},$$

де V_{mar}^f – фактичний обсяг збуту продукції; V_{mar}^p – плановий обсяг збуту продукції.

6. Регулятор технічного забезпечення виробничого процесу:

$$R_{mat} = 1 - \left(\sum_1^n J_f - J_p \right) / \sum_1^n J_p,$$

де J_f – фактичний обсяг технічного обладнання в забезпеченні функціонування виробничого процесу; J_p – плановий обсяг технічного обладнання в забезпеченні функціонування виробничого процесу.

7. Регулятор споживання ресурсів (виробничої сировини, матеріалів):

$$R_{res} = \frac{G_f}{G_p},$$

де G_f – фактична потреба у виробничій сировині та матеріалах; G_p – планова потреба у виробничій сировині та матеріалах.

Таким чином, запропоновано підхід до регулювання адаптивного розвитку підприємства, в основі якого лежить система внутрішніх регуляторів його стану при адаптації.

Список використаних джерел:

1. Князь О.В. Проблеми оцінювання та регулювання інноваційного розвитку підприємства і шляхи їх розв'язання / О.В. Князь // Схід. – 2006. – №3(75). – С. 10–13.

2. Князь О.В. Інноваційний розвиток підприємства : сутність і методи оцінювання / О.В. Князь // Економіка: проблеми теорії та практики (Збірник наукових праць). – Дніпропетровськ : ДНУ, 2006. – Т. 4, №. 4. – С. 997–1007.